

Podczas sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów (KR), która odbyła się 14 października, lokalni i regionalni liderzy przyjęli opinię w sprawie wzmocnienia roli samorządów w realizacji polityki równości płci. Dokument, przygotowany przez Carinę Ohlsson, członkinię Rady Miejskiej Lidköping, wzywa do uznania władz lokalnych i regionalnych za strategicznych partnerów w nowej Strategii UE na rzecz równości płci oraz do uwzględnienia tej kwestii w kolejnym długoterminowym budżecie Unii Europejskiej na lata 2028-2034.

Apel o włączenie równości płci do budżetu UE

Komitet Regionów podkreślił, że równość kobiet i mężczyzn stanowi jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej i powinna być systematycznie uwzględniana we wszystkich programach i funduszach unijnych – w tym w funduszach spójności i odbudowy – w ramach przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych.

Członkowie KR opowiedzieli się za wprowadzeniem budżetowania uwzględniającego płeć (gender-responsive budgeting) oraz określeniem jasnych celów równościowych. Ich zdaniem pozwoliłoby to lepiej kierować środki unijne na działania wspierające rozwój społeczny i gospodarczy w sposób uwzględniający potrzeby kobiet i mężczyzn, zwłaszcza w regionach słabiej rozwiniętych oraz na obszarach wiejskich, gdzie kobiety często napotykają wielorakie bariery. Debata w Komitecie odbyła się w przeddzień Międzynarodowego Dnia Kobiet Wiejskich, co dodatkowo podkreśliło znaczenie równości płci w politykach rozwoju obszarów wiejskich.

Rola władz lokalnych i regionalnych

Komitet Regionów zwrócił uwagę, że postęp w zakresie równości płci nie jest możliwy bez pełnego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych. To one wdrażają na poziomie lokalnym polityki społeczne, edukacyjne, zdrowotne i zatrudnieniowe, które bezpośrednio wpływają na sytuację kobiet.

W przyjętej opinii podkreślono, że samorządy powinny być traktowane jako partnerzy strategiczni w realizacji Mapy Drogowej na rzecz Praw Kobiet oraz przyszłej Strategii UE na rzecz równości płci. Aby mogły skutecznie pełnić tę rolę, muszą dysponować odpowiednimi zasobami finansowymi i kadrowymi. Carina Ohlsson zaznaczyła, że równość płci nie jest pojęciem teoretycznym, lecz kwestią codziennego funkcjonowania wspólnot lokalnych. – „Równość płci to nie abstrakcyjna zasada, ale rzeczywistość, którą tworzymy w naszych miastach i regionach. Kobiety muszą mieć realny wpływ na polityki i budżety, które kształtują ich życie” – powiedziała sprawozdawczyni.

Wzmocnienie praw kobiet w całej UE

Komitet Regionów zaapelował również do Komisji Europejskiej i państw członkowskich o przyjęcie wspólnej definicji gwałtu opartej na braku zgody, zgodnej z postanowieniami Konwencji Stambulskiej. Członkowie KR podkreślili potrzebę zapewnienia wszystkim kobietom w UE dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej oraz do praw seksualnych i reprodukcyjnych, w tym prawa do bezpiecznej aborcji.

Ponadto zwrócono uwagę na konieczność działań wspierających równy udział kobiet w życiu gospodarczym, politycznym i społecznym. Obejmuje to m.in. zapewnienie równej płacy za tę samą pracę, sprawiedliwy podział obowiązków opiekuńczych, promowanie przedsiębiorczości kobiet oraz edukacji

sprzyjającej równości.

Monitoring i ocena postępów

Członkowie Komitetu wskazali, że dla skutecznej realizacji polityki równości płci niezbędne są jasne mechanizmy oceny i monitoringu. Wśród proponowanych rozwiązań znalazły się obserwatoria równości płci oraz regularne audyty, które pozwolą mierzyć efekty podejmowanych działań i oceniać ich skuteczność.

Równość płci jako fundament demokracji

W debacie uczestniczyła także Lina Gálvez, posłanka do Parlamentu Europejskiego i przewodnicząca Komisji FEMM. Jej zdaniem umacnianie praw kobiet na poziomie regionalnym ma kluczowe znaczenie dla obrony wartości demokratycznych. – „Rosnący opór wobec feminizmu to w istocie ruch wymierzony w samą demokrację. Aby chronić nasze wartości, musimy wzmocnić lokalnych liderów w promowaniu rzeczywistej równości płci w całej Europie” – powiedziała Gálvez.

Kontekst i dane

Komisja Europejska przyjęła 7 marca 2025 roku Mapę Drogową na rzecz Praw Kobiet, która określa długoterminową wizję osiągnięcia równości płci w UE. Dokument ten opiera się na zasadach Deklaracji zasad na rzecz społeczeństwa równości płci i ma stanowić podstawę nowej strategii unijnej w tym obszarze.

Z kolei opublikowany 13 października raport KR State of Regions and Cities 2025 podkreśla, że większa obecność kobiet w zgromadzeniach regionalnych i lokalnych jest warunkiem skutecznego zarządzania i prowadzenia polityk wrażliwych na kwestie płci. Raport wskazuje również, że zamknięcie luki płciowej w zatrudnieniu mogłoby zwiększyć PKB Unii Europejskiej nawet o 3,15 biliona euro do 2050 roku.